

Міщенко Т.М.

*Здобувач юридичного факультету
Сумського державного університету*

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ З КОРУПЦІЙНИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ, ЯК НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЕЛЕМЕНТ В РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

На сьогоднішній день тактика виявлення організованої злочинної діяльності, що супроводжується корупційними зв'язками, ґрунтується на багаторічному досвіді оперативних і слідчих апаратів, зберігаючи всі традиційні елементи оперативно-розшукової і слідчої діяльності, враховує комплекс факторів, яка обумовлюють ефективність організованої злочинної діяльності, що супроводжується корупційними зв'язками.

Якщо уточнити і доповнити положення, що містяться в літературі, то можна визначити, що в цілому в криміналістичному аспекті тактика боротьби з організованою злочинною діяльністю являє собою систему теоретичних положень і практичних рекомендацій з організації, планування і здійснення розкриття і розслідування такої діяльності і визначення оптимальної лінії поведінки особи, що здійснює розслідування, з урахуванням їх відносин і взаємодії з іншими учасниками розслідування на основі норм і принципів діючого законодавства. Організована злочинність являє собою дуже небезпечне явище, що характеризується зімкненням кримінального середовища для постійної і розгалуженої злочинної діяльності з метою здобуття максимальної користі.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти організованої злочинності від 21 липня 1997 року визначає організовану злочинність як групову діяльність трьох чи більше осіб, яка характеризується ієрархічними зв'язками чи особистими відносинами, що дають можливість їх керівникам дістати прибуток або контролювати території і ринки, внутрішні і зовнішні, за допомогою насильства, залякування чи корупції як для продовження злочинної діяльності, так і для проникнення в легальну економіку [1, с.70].

Організована злочинна діяльність у даний час як в Україні, так і в інших країнах СНД, знаходиться на якісно новому рівні в порівнянні з початковим періодом її розвитку. Тому запропоноване В.І. Куликовим визначення організованої злочинної діяльності як «особливого виду кримінального промислу, що реалізується виникаючими в результаті зімкнення кримінального середовища мобільними, маючими відповідні поставленим злочинним цілям структурою, внутрішню організацію, управління і зовнішні зв'язки злочинними формуваннями, у вигляді динамічно планованих

адаптованих для досягнення кримінальних цілей, колективно здійснюваних систем визначеного роду (корисливих, господарських, посадових) навмисних злочинних діянь» [2,с.34], вимагає внесення деяких коректив.

З погляду на сучасні умови розвитку організованої злочинної діяльності та аналізуючи матеріали практики, на наш погляд, організовану злочинну діяльність можна охарактеризувати як особливий вид кримінального промислу, здійснюваний організованими злочинними формуваннями, що мають відповідні поставленим злочинним цілям структуру, внутрішню організацію, управління і зовнішні зв'язки (у тому числі і корупційні), і реалізований шляхом планування і скоєння різних видів злочинів, як загальнокримінальної, так і економічної спрямованості.

Значний розмах приймає організована злочинна діяльність на споживчому ринку, здійснювана шляхом укладання фіктивних договорів на постачання споживчих товарів, протиправного утримання і використання не за призначенням коштів, отриманих як передоплату. Усе більше поширення одержують факти реалізації неякісних товарів, продуктів харчування, фальсифікованих вино-горілчаних виробів.

Використовуючи корумповані зв'язки в сферах влади і управління, організовані злочинні формування, далі (ОЗФ), беруть активну участь у процесі приватизації державної власності. Численні порушення законності виявляються в процесі акціонування підприємств. Широке поширення одержали факти штучного заниження балансової вартості основних засобів державних об'єктів, що підлягають роздержавленню і передачі у знов утворені структури з іншою формою власності. Наслідком цього є не тільки недоодержання значних приватизаційних коштів у бюджет держави, але і можливість присвоєння частини його майна представниками ОЗФ. Чимало організованих злочинних дій пов'язано з приватизаційними чеками. В основному це зв'язано з діяльністю чекових інвестиційних фондів, де відбувалося присвоєння ваучерів і коштів акціонерів фондів.

Ефективність діяльності підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю по виявленню ознак організованої злочинної діяльності, яка супроводжується корупційними зв'язками, у вирішальній ступені залежить від рівня її організації.

Розподіл оперативних сил і засобів повинен базуватися на необхідності спостереження за тими об'єктами, які містять найбільш ймовірне виявлення ознак, характерних для проявів організованих форм злочинності і корупційних зв'язків.

Найбільш ефективним тут є лінійний принцип, тому що системний підхід одержання інформації стратегічного характеру, що має велике значення

для боротьби з ОЗФ, які володіють корупційними зв'язками, вимагає певних знань у конкретних сферах діяльності таких співтовариств, створення оперативних позицій і відсутності обмеження службових інтересів рамками територій.

Можна зробити висновок, що поки існує корупція, збережеться і організована злочинність, також як і наявність організованої злочинності обумовлює наявність і формування корумпованих зв'язків, через те, що існує взаємозалежність виникнення та існування даних явищ.

Наукове дослідження проблеми корумпованих зв'язків безумовно поєднане з істотними труднощами. Вони обумовлені реальними можливостями конкретних осіб, що, як правило, володіють істотними владними повноваженнями, перешкоджати всіляким спробам проникнути в цю сферу їх кримінальної діяльності. До цього можна додати зазначену непідготовленість у даний час усіх ланок правоохоронних органів і політичних сил нашого суспільства до безкомпромісної боротьби з корупцією, відсутність соціальних політичних традицій публічного викриття корупціонерів, спеціальних криміналістичних прийомів розкриття фактів корупції, яка є серйозним чинником, що перешкоджає ефективній боротьбі з цим явищем.

Література

1. Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / [Упоряд. М.І. Камлик та інші]. – К.: Школяр, 1999.- 480с.
2. Куликов В.И. Основы криминалистической теории организованной преступной деятельности / Кулик В.И. – Ульяновск: Филиал МГУ, 1994. – 256с.

Міщенко, Т.М. Організована злочинність з корупційними зв'язками, як небезпечний елемент в розвитку держави [Текст] / Т.М. Міщенко // Актуальні проблеми юридичної науки на шляху сучасної розбудови держави і суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 5-7 червня 2014 р. / Ред.кол.: В.С. Венедіктов, А.М. Куліш, М.М. Бурбика; За ред.: В.С. Венедіктова, А.М. Куліша. - Суми : СумДУ, 2014. - С. 356-359.